

Հարությունյան Մհեր Ալեքսանդրի



ՔԱՂԱՔԱՑԻՈՒԹՅՈՒՆ՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն
ԾՆԴՅԱՆ ԹԻՎ՝ 09.VII.1972թ

ԾՆԴԱՎԱՅՐ՝ ք. Շուշի

ԲՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍՑԵ՝ ք.Ստեփանակերտ, Տիգրան Մեծի 2-րդ փակուղի, 2, 5, բն. 7

ՀԵՌԱՆՈՒՄՆԵՐ՝ քաղաքային՝ (374-47) 95 17 62 , բջջային՝ (374-97) 27 25 23

ԷԼ-ՓՈՍՏ՝ hamher@yandex.ru

ԱՎԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՓՈՐՁ

1989-1994թթ. սովորել է Կիրովականի մանկավարժական ինստիտուտի Ստեփանակերտի բաժանմունքի(1993-ից՝ ԼՂՊՀ) պատմաբանասիրական ֆակուլտետի «պատմություն և օտար լեզու» (անգլերեն) բաժնում:

1999-2001 թթ. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի հայցորդ:

2001թ. ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի մասնագիտական խորհրդում պաշտպանել է թեկնածուական ատենախոսություն և ստացել պատմական գիտությունների թեկնածուի կոչում «Է.00.01- Հայոց պատմություն» մասնագիտացմամբ:

2006թ. հիմնադրել և ղեկավարում է «Կաճառ» գիտական կենտրոն» ՀԿ

2008թ. ՀՀ ԲՈՀ-ի կողմից հաստատվել է դոցենտի գիտական կոչումը:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՓՈՐՁ

1990թ. առաջօր ծառայում է ԼՂՀ ԻՊՈՒ(ՊԲ)-ում:

1993 թ. հոկտեմբերի 1-ից առաջօր ծառայում է ԼՂՀ ՊԲ «Մարտիկ» պաշտոնաթերթի խմբագրությունում՝ որպես գլխավոր խմբագրի տեղակալ (2012-ից): Ունի գործող մայրիկ զինվորական կոչում(2012-ից):

1993-1994թթ. համատեղության կարգով աշխատել է Ասկերանի շրջանի վարչակազմի «Խաչեն» պաշտոնաթերթի խմբագրությունում՝ որպես պատասխանատու քարտուղար, ռազմահայրենասիրական բաժնի վարիչ, զինվորական թղթակց:

1999թ. առաջօր համատեղության կարգով և ժամավճարային հիմունքներով դասախոսական աշխատանք է տանում ԱրՊՀ-ում:

2004 թ. մրցույթով ընտրվել և առաջօր աշխատում է «Մեսրոպ Մաշտոց» համալսարանի պատմության ամբիոնի դոցենտի պաշտոնում:

2005թ. առաջօր ԼՂՀ աշխարհագրական անվանափոխումների մասնագիտական հանձնաժողովի գիտքարտուղարն է:

2009թ. առաջօր Արցախի ժուռնալիստների միության վարչության կազմում է:

ՏՊԱԳՐՎԱԾ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

ՄԵՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ԶԵՌՆԱՐԿՆԵՐ, ՈՒՂԵՑՈՒՑՆԵՐ

ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԱԿԵՐՈՒՄ, ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐՈՒՄ

1. Արցախյան պատերազմի սկիզբը և Շուշիի ազատագրումը, Եր., ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2000, 170 էջ:
2. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ազատագրական մարտերը 1993 թ. օգոստոսին.- Երիտասարդ գիտաշխատողների 27-րդ նստաշրջանի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Ե., ՀՀ ԳԱԱ Պատմ. ինս-տ, 2000, էջ 40-42:
3. Լեռնային Ղարաբաղ. տասնամյա պայքարի հիմնական փուլերը.- ԼՂՀ անկախության տասնամյա տարեդարձին նվիրված գիտական նստաշրջանի զեկուցումների թեզիսներ, Ե., ԵՊՀ պատմությ. ֆակուլտետ, 2001, էջ 15-18:
4. Քելբաջարի շրջանի ազատագրումը (մարտի 27- ապրիլի 5).- Հայաստանում քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունման 1700-ամյակին նվիրված՝ «Գիտության և մշակույթի հիմնահարցերն Արցախում» հանրապետական գիտաժողովի նյութերը (17-18 նոյեմբերի 2000թ.), Ստ., 2001, էջ 41-43:
5. Նժդեհյան գաղափարախոսության դերը ազգային ոգով դաստիարակման գործում.- «Բանակ - հասարակություն» համաբանակային գիտագործնական կոնֆերանսի զեկուցումներ, էլույթներ, Ստ., 2002, էջ 85-94:
6. Հուշամատյան սխրանքի, Ստ., «Դիզակ պլյուս», 2002, 80 էջ(համահեղ.):
7. Ասկերան. հերոսության հասցեներ, Ասկ., 2005, 112 էջ:
8. Հին Արևելքի պատմություն. ծրագիր և մատենագիտություն. մեթոդական ձեռնարկ-նղեցույց, Ստ., «Մեսրոպ Մաշտոց» համալսարանի հրատ., 2005, 60 էջ:
9. Ծրագիր «Արցախի պատմություն» դասընթացի (Ոչ մասնագիտական ֆակուլտետների համար). մեթոդական ձեռնարկ-նղեցույց, Ստ., «Մեսրոպ Մաշտոց» համալսարանի հրատ., 2005, 28 էջ(համահեղ.):

10. 1905-1906 թթ. թուրք-հայկական ընդհարումների պատճառների մասին.- «20-րդ դարասկզբին ԼՂՀ Քաշաթաղի շրջանի հայկական գյուղերի բնակիչների բռնի տեղահանման 100-ամյակին նվիրված գիտաժողովի նյութերը», Բերձոր, 2005, էջ 4-11:
11. Հայոց գրերը՝ ազգային մշակույթի զարգացման և ազգային ինքնագիտակցության ու յուրատիպության պահպանման գրավական .- Միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված Հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակին. Ջեկուցումների ժողովածու, Եր., ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2006, էջ 152-156:
12. ԼՂՀ պաշտպանության բանակի կազմավորման պատմությունից.- «Ազգ և ժառանգություն» համահայկական երիտասարդական գիտաժողով. Ջեկուցումների ժողովածու, Ստ., 2006, էջ 93-96:
13. Արցախյան շարժման պատմության պարբերացման փորձ.- «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն. անցյալը, ներկան, ապագան». Միջազգային գիտաժողովի զեկուցումներ, Եր., ԵրՀՀ., 2007, էջ 96-108:
14. Բանակի և հասարակության միասնությունը՝ պետական անվտանգության ապահովման երաշխիք.- «Բանակ - հասարակություն» համաբանակ. գիտագործն. կոնֆերանս (զեկուցումներ, էլույթներ), Ստ., 2007, էջ 86-91:
15. Հակառակորդի լայնածավալ ագրեսիայի կասեցման սկիզբը.- Հանրապետակ. գիտակ. նստաշրջան: Նվիրվում է ՀՀ անկախության 15- ամյակին: Նյութ. ժողով., Գյումրի, «Նպիր», 2007, էջ 170-174:
16. Շուշիի ազատագրման և ԼՂՀ զինված ուժերի կազմավորման հարցի շուրջ.- Շուշին հայոց քաղաքակրթության օրրան: Շուշիի ազատագրման 15-րդ տարեդարձին նվիրված գիտաժողովի նյութեր, Եր., ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2007, էջ 205-217:
17. Շուշիի ազատագրման պատմագրության հիմնահարցերը.- «Միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված «Մերոպ Մաշտոց» համալսարանի 10-ամյա գործունեությանն ու Շուշիի ազատագրման 15-րդ տարեդարձին». զեկուցումների հիմնադրույթներ, Ստ., 2007, էջ 11-14:
18. Շուշի: Ներկան և անցյալը (գիրք-ալբոմ՝ հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն): Նվիրվում է Շուշիի ազատագրման 15-րդ տարեդարձին, Եր., «Անտարես», 2007, 40 էջ (համահեղ.)
19. 1992 թ. ամառային պատերազմափուլի ռազմաքաղաքական հարցերի շուրջ.- Ջեկուցում Երիտասարդ գիտնականների 2-րդ գիտաժողովում (12-14 ապրիլի 2007թ.):
20. Հայաստան-Արցախ. պատմության և արդիականության զուգահեռներում (հողվածների ժողովածու), Ստ., 2009, 272 էջ:
21. «Ռուսաստանի պատմություն» դասընթացի ծրագիր և մատենագիտություն. հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, «Կաճառ» գիտական կենտրոնի հրատ., Շուշի, 2009, 80 էջ
22. Անկախության նվիրյալները: ԱրՊՀ ուսանողները Արցախյան ազգային ազատագրական պայքարի տարիներին, Եր., 2009, 92 էջ(համահեղ.):
23. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն. Ատլաս, Եր., «Գեոդեզիայի և քարտեզագրության կենտրոն» ՊՈԱԿ, 2009(համահեղ.), էջ 64, 67, 70 – 72:
24. Нагорно-Карабахская Республика. Атлас, Ер., ГНОО “Центр геодезии и картографии”, 2009(соавтор), с. 64, 67, 70 – 72.
25. ԱրՊՀ-ն Արցախյան ազգային-ազատագրական պայքարի տարիներին.- ԱրՊՀ գիտական ընթերցումներ/ Ջեկուցումների հիմնադրույթներ 20-21 ապրիլի 2009թ., Եր., «Զանգակ-97», 2009, էջ 6-8:
26. ԼՂՀ-ի օրինականության հարցի շուրջ.- Վանաձորի պետական մանկավարժական ինստիտուտի հիմնադրման 40-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութեր. Ա պրակ (հասարակագիտական), Վանաձոր, «Իրավունք» - Երևան, «Օրենք և իրականություն» ՄՊԸ, 2009, էջ 142-147:
27. Տարածքների ու փախստականների հիմնախնդիրների պատմաքաղաքական և իրավական մի քանի տեսանկյունների մասին.- Միջազգային գիտաժողովի նյութեր՝ նվիրված ԱրՊՀ հիմնադրման 40-ամյակին, պրակ I, Ստեփանակերտ, «Իզակ պլյուս», 2009, էջ 215-217:
28. Արցախի պարբերական մամուլի պատմությունից: Արցախի պարբերական մամուլի մատենագիտություն (1874-2009թթ.), Պատմաքննական ներածությամբ, ծանոթագրություններով, մեկնաբանություններով, Ստ., 2010, 240 էջ:
29. ԼՂՀ պաշտպանության բանակի մի քանի առանձնահատկությունների մասին, Ստ., 2010, 48 էջ:
30. Հայաստանը 1800-1918 թվականներին: Ծրագիր և մատենագիտություն, Ստ., 2010, 70 էջ (համահեղ.):
31. Atlas of Nagorno-Karabakh Republik Yerevan, «Tigran Mets», 2010, p. 64, 67, 70 – 72.
32. Շուշիի մարտյան ողբերգության պատմագրության հիմնահարցերը.-«Աղբրեջանի պետական ահաբեկչությունը և էթնիկական գտումների քաղաքականությունը Լեռնային Ղարաբաղի դեմ, 2010 թ. մարտի 21-24-ը Ստեփանակերտում և Շուշիում կայացած միջազգային գիտագործնական կոնֆերանսի զեկուցումներ, Խմբ.՝ Մ. Ա. Հարությունյանի, «Կաճառ» տարեգիրք, գիրք 4, «Կաճառ» գիտական կենտրոնի հրատ., Շուշի, 2010, էջ 45-60:
33. Աղբրեջանի վարած տեղեկատվական պատերազմի մասին.- «Ժողովրդավարության կայացումը հետխորհրդային շրջանում. Հիմնախնդիրներն ու հեռանկարները» թեմայով միջազգային գիտաժողովի (21-22 մայիսի 2010 թ.) նյութեր, Ե., «Լիմուշ» հրատ., 2010, էջ 202-203:
34. Արցախի մայր բուհի ուսանողությունը հայրենիքի պաշտպանության դիրքերում.- «Խաղաղ Կովկասը տարածաշրջանի զարգացման գործոն». ԼՂՀ և ՀՀ անկախությանը նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութեր, Ե., 2011, էջ 235-244:
35. О некоторых аспектах историографии посреднической миссии России в военном конфликте между Азербайджаном и НКР.- Россия и армяне Нагорного Карабаха в прошлом и настоящем (Отв. редактор В. В.

Черноус), Ожнороссийское обозрение Центра системных региональных исследований и прогнозирования ИППК ЮФУ и ИСПИ РАН. Вып. 67. Москва-Ростов-на-Дону-Степанакерт: Социально-гуманитарные знания. 2011. с. 58-80.

36. ԱրՊՀ մասնակցությունը Արցախյան ազգային-ազատագրական պայքարին, Ստ., 2012(համահեղ.):
37. Լրագրողական հանրագիտակ, Ստ., 2012, 288 էջ:
38. Արցախում ռազմական շինարարության համար Ադդամի ազատագրման նշանակության հարցի շուրջ.- ՀՀ անկախության 20-ամյակին նվիրված «Ազգ. պետություն, հայրենիք. պետականության գաղափարը» երիտասարդ գիտնականների միջազգային գիտաժողովի (2011թ. նոյեմբեր 6-8, Ծաղկաձոր) հոդվածների ժողովածու, Ե., 2012 (արտատպվել է նաև «ԼՂՀ դատական իշխանություն» հանդեսում, 3(7), 2012, էջ 39-45), էջ 103-109:
39. Քարին-տակ բնակավայրի հերոսական պաշտպանության նշանակության մասին.- «Կրթությունը և գիտությունը համաշխարհայնացման դարաշրջանում», Մեսրոպ Մաշտոց Համալսարանի գործունեության 15-րդ ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի(Ստեփանակերտ, 3 նոյեմբերի, 2012 թ.) նյութեր, Ե., «Լիմուշ» հրատ., 2012, էջ 436-439:
40. Արցախում ռազմական շինարարության պատմագրության մի քանի հիմնահարցերի մասին.- «Հայկական լեռնաշխարհի պատմամշակութային ժառանգությունը» թեմայով միջազգային գիտաժողովի(2012 թ. հունիսի 24 – հուլիսի 01, Երևան-Ստեփանակերտ) նյութերի ժողովածու, Ե., ԵՊՀ հրատ., 2012, էջ 30-31:
41. Влияние агрессии Азербайджана против Нагорного Карабаха на миграционные потоки армян-беженцев на юг России.-Материалы всероссийской научной конференции «Армяне Юга России: история, культура, общее будущее», Ростов-на-Дону, 2012, с. 125-130.
42. Искажение истории как инструмент политики.- «Общероссийская и национальная идентичность». Материалы международной научно-практической конференции, 19-20 апреля 2012 г. / Ответственный редактор В.З. Акопян. – Пятигорск: Пятигорский государственный лингвистический университет, 2012, с. 353-362.
43. Об исторической необходимости освобождения города—крепости Шуши, «Салют, Победа!»: сборник трудов II Всероссийской научно-практической военно-исторической конференции с международным участием(16 мая 2012 года). Ответственный редактор Чинахов Д.А. / Юргинский технологический институт. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2012, с. 342-348.
44. ԼՂՀ զինված ուժերի շինարարության լուսաբանումը և տեղեկության անվտանգությունը.- «Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները» թեմայով Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողովի զեկուցումների դրույթներ, Ե., ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2013, էջ 27-29:
45. Մի էջ Շուշիի պարբերական մամուլի պատմությունից.- Շուշին` հայկական մշակույթի օջախ. Հայկական գրատպության 500-ամյակին նվիրված միջազգային գիտական կոնֆերանսի զեկուցումներ, «Կաճառ» տարեգիրք, 6(71-82), 2012: Շուշի, «Կաճառ» գիտական կենտրոնի հրատարակչություն, 2014, էջ 25-49:
46. К вопросу о периодизации формирования Армии Обороны НКР, «Салют, Победа!»: сборник трудов III Всероссийской научно-практической военно-исторической конференции с международным участием(15 мая 2013 года). Ответственный редактор Чинахов Д.А. / Юргинский технологи-ческий институт. – Томск: Изд-во Томского политехнического универ-ситета, 2013, с. 304-308.
47. О некоторых вопросах историографии освобождения города Шуши и становления Армии Обороны, «Салют, Победа!», Сборник научных трудов IV Всероссийской научно-практической военно-исторической конференции с международным участием.- Томск, Изд-во Томского политехнического университета, 2014, с. 263-271.

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈՂՎԱԾՆԵՐ

48. Արցախի ինքնապաշտպանական ուժերի կազմավորումը.- ԱրՊՀ «Գիտական տեղեկագիր», N 1, Ստ., 2000. էջ 78-88:
49. Արցախյան ազատագրական մարտերը 1994 թ. փետրվարին.- «Կրթությունը և գիտությունը Արցախում», հմ. 1-2, Եր., 2001. էջ 73-76:
50. Արցախի թեմը և Ադրբեջան-Ղարաբաղ հակամարտությունը.- «Հայկական բանակ» (ՀՀ ՊՆ ռազմագիտական հանդես) հմ. 1-2, Ե., 2001, էջ 84-89:
51. Մարտական գործողությունները 1992թ. սեպտեմբերին.- ԱրՊՀ «Գիտական տեղեկագիր», հմ. 1(4), Ստ., 2001, էջ 109-117:
52. Ոգու և զենքի փառավոր հաղթանակը.- «Հայկական բանակ», հմ. 1-2, 2002, էջ 73-86:
53. Արցախի 18-րդ դարավերջի և 19-րդ դարի էթնոքաղաքական պատմության մի քանի հարցերի մասին (ըստ օտար աղբյուրների).- Պատմական ուսումնասիրություններ(հոդվածների ժողովածու), Մաս Ա, Ստ., ԱրՊՀ հրատ., 2003, էջ 20-36:
54. Ղարաբաղյան ազատագրական պատերազմ. 1988-1994: Հանրագիտարան 1 հատորով (Հայկ. հանրագիտարանի հրատ. գիտախմբագր. հանձնաժողով` Հ. Մ. Այվազյան (գլխ. խմբագիր-տնօրեն), Զ. Հ. Բալայան (նախագահ), Հ. Մ. Խաչատրյան (գլխ. խմբագրի և նախագահի տեղակալ, հատորի պատասխ.) և ուրիշներ), Եր., Հայկական Հանրագիտարանի հրատ., 2004, էջ 9-28, 43, 49-50, 53-57, 60, 68-73, 94-98, 103, 114-116, 125, 126, 128, 137, 138, 148-149, 153, 154, 173, 176, 192-194, 196, 209-211, 216-217, 219, 222-223, 260-

- 261, 268, 276, 292, 297-299, 302-305, 313-316, 319,354, 365, 367-368,370-372, 380-381, 386-387, 398, 437-438,446, 448-449, 452, 454-457, 462-463,477, 492, 505, 511-512, 514, 521,529-539, 548-555, 559-564, 566, 567, 572-573, 589, 604-605,617, 619-622,624, 625, 630-632,635, 638, 641-643,645-650, 667-668,671, 695, 697-699:
55. Հայոց գրերի գյուտի հիմնահարցերը ակադեմիկոս Գագիկ Սարգսյանի աշխատություններում.- «Մերոպ Մաշտոց» համալսարանի Գիտական տեղեկագիր. Ստ., 2006, հմ. 1, էջ 33-36:
 56. Բուհում քաղաքացու ձևավորման հիմնախնդիրը և «Քաղաքական պատմություն» առարկան (մեթոդական).- Պատմագիտական ուսումնասիրություններ(հոդվածների ժողովածու). Մաս Բ, Ստ., ԱրՊՀ հրատ., 2006, էջ 20-29:
 57. Համագրային իդձի իրականացումը (Շուշիի ազատագրման 15-րդ տարեդարձի առթիվ).- «Մերոպ Մաշտոց» համալսարանի «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու), հմ. 1, Ստ., 2007, էջ 72-84:
 58. Շուշիի ազատագրման պատմագրության հիմնահարցերը.- «Մերոպ Մաշտոց» համալսարանի «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու), հմ. 2, Ստ., 2007, էջ 46-52:
 59. 1992 թվականի ամառային պատերազմավուլի ռազմաքաղաքական հարցերի շուրջ.- ԱրՊՀ Գիտական տեղեկագիր, հմ. 2, Ստ., 2008, էջ 60-67:
 60. Վերստին Շուշիի ազատագրման պատմագրության հիմնահարցերի մասին (Շուշիի ազատագրման 15-րդ տարեդարձի առթիվ).- «Կաճառ» (ԿԳԿ-ի տարեգիրք), հմ. 1: Խմբ.՝ Մ. Ա. Հարությունյանի, Շուշի, «Կաճառ» գիտակ. կենտրոնի հրատարակչություն, 2008, էջ 144-150:
 61. Արմենոցիդի քաղաքականության ուրացումը և ապստամբության առասպելը.- «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու): Ստ., 2008, հմ. 1, էջ 71-78:
 62. Դրվագներ Արցախի ազատագրական պատերազմից.- «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու), հմ. 2, Ստ., 2009, էջ 27-37:
 63. Азербайджан-НКР: краткая история военного конфликта.- «Մերոպ Մաշտոց» Համալսարանի «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու), հմ. 3, Ստ., 2009, էջ 40-62:
 64. Էջեր Արցախի պարբերական մամուլի պատմությունից.- «Մերոպ Մաշտոց» Համալսարանի «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու), հմ. 1, Ստ., 2010, էջ 23-33:
 65. Արցախյան պատերազմը՝ իրական պատկերներում և գրական հերոսների կերպարներում.- Մերոպ Մաշտոց Համալսարանի «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու), 1(10), Ստ., «Դիզակ պլյուս» հրատ., 2011, էջ 295-297:
 66. Կոռուպցիայի պատմական ակունքները և արդի մարտահրավերները պետական անվտանգության տեսանկյունից.- «ԼՂՀ դատական իշխանություն» (Իրավական տեղեկատվական-վերլուծական հանդես), 2, 2011, էջ 59-61:
 67. Շուշիի ազատագրումը ԼՂՀ զինված ուժերի կազմավորման գործընթացի համատեքստում.- ՄՄՀ «Լրատու» (գիտական հոդվածների ժողովածու), 1(12), 2012, Ե., «Լիմուշ» հրատ., էջ 59-67:
 68. Շուշիի պարբերական մամուլի պատմությունից.- «Անալիտիկոն» (վերլուծական ամսագիր), 4(40), Ստ., 2012, էջ 31-35:
 69. Շուշի-1920թ.՝ պետականորեն կազմակերպված ահաբեկչության ու էթնիկական զոտումների հերթական գոհը.- «ԼՂՀ դատական իշխանություն», 1(5), 2012, էջ 23-30:
 70. Շուշի բերդաքաղաքի ազատագրման ռազմաքաղաքական տեսանկյունների մասին (Շուշիի ազատագրման 20-ամյա հոբելյանի առթիվ).- «ԼՂՀ դատական իշխանություն», 2(6), 2012, էջ 15-24:
 71. Մի էջ Արցախում ռազմական շինարարության պատմությունից.- «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու), 1(14), 2013, էջ 58-70:
 72. ԼՂՀ շրջափակման ճեղքման ռազմավարական անհրաժեշտության հարցի շուրջ.- «Լրատու» (Գիտական հոդվածների ժողովածու) /Մերոպ Մաշտոց Համալսարան, Ստեփանակերտ, «Դիզակ պլյուս» հրատ., 2013, N 2(15), էջ 62-67:
 73. Բանակաշինության ոլորտում 2005 թվականի նվաճումների մասին.- Մերոպ Մաշտոց Համալսարանի «Լրատու» (Գիտական հոդվածների պարբերական ծողովածու), 2014, էջ 67-75:
 74. Освещение посреднической миссии России в военном конфликте между Азербайджаном и Арцахом в современной историографии.- «Судебная власть НКР» (Правовой информационно-аналитический журнал), 3, 2011, с. 104-112
 75. Искажение истории региона –политическая цель Азербайджанской республики. -«Вестник» Университета Месроп Маштоц(сборник научных статей), 2012, 1(12), с. 72-80.
 76. Издательское дело и периодика в Шуши как фактор развития армянской общественно-политической и научной мысли.- Феномен Шуши: Историко-политологическое исследование(коллективная монография).- «Рабочие тетради» (Приложение к военно-научному журналу «Айкакан банак» Института национальных стратегических исследований имени Драстамата Канаяна Министерства Обороны Республики Армения), 2013, 1-2(25-26), с. 65-80.
 77. Предисловие.-Факты о политике этнической чистки и государственного террора в отношении армян, проводимой властями Азербайджан-ской ССР в конце 80-х – начале 90-х годов XX века. Свидетельства очевидцев о преступлениях, совершенных азербайджанцами в отношении мирного армянского населения г. Шуши (документы и материалы).- Состав., отв. ред., авт. вступ. статьи: М. А. Арутюнян, Шуши, Научный центр «Качар», 2014, с. 5-12.

ՀԱՍՏԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

MS- Windows, MS-Office: Word, MS-Office Excel, MS Network, Internet. E- Mail և այլն

ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն, ադրբեջաներեն՝ ազատ, թուրքերեն՝ բառարանով: